

שבת פרשת משפטים, פרשת שקלים, מבה"ח וער"ח אדר, ה'תשכ"ו

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

המספר עשר, וזה למספר הספירות, לכן הכתוב האומר שהמבט על השמים
מלמד על האלוקות, וכוונתו לעשר הספירות מתייחס לבריאה בביטוי "מעשה
אצבעותיך" ובכך מודגשת השייכות של הספירות למספר עשר.
והטעם שענין זה של מושג המספר בבריאה נזכר בפסוק בנוגע
לפוכבים דוקא, אף שכמובן
הדבר נכון גם לגבי כל הנבראים
שבהיותם שונים וחלוקים זה מזה הרי
הם באים במספר ומניין יש לומר
על-פי מאמר המדרש²⁶ למה
נמשלו בני ישראל בפוכבים ולא
בחמה ולא בלכנה כו', נאמר
במדרש כי בזמן הזה מספרם הרב של
בני ישראל נמשל לחול היס, אבל
במעמדם ומצבם של בני ישראל לעתיד
-לבוא הם נמשלו לכוכבים, וכשם
שהכוכבים מאירים וזוהרים בכל
הרקיע כך בני ישראל מאירים וזוהרים
לעתיד-לבוא שנאמר "והמשכילים
יוהירו כוהר הרקיע ומצדיקי הרבים
ככוכבים לעולם ועד". והמדרש
ממשיך - למה נמשלו בכוכבים ולא
בחמה ולא בלבנה? ועונה: לעתיד-
לבא החמה והלבנה בושיים
כו' ככתוב "והפרה הלבנה ובושה
החמה כי מלך ה' צבאות בהר ציון
ובירושלים ונגד זקניו כבוד"
והפוכבים אינם בושיים וכו'.
והינו לפי שהפוכבים נראים
קטנים ביותר, לעומת השמש
והירח שנראים גדולים והוא ענין

ג) וממשיך אדמו"ר עצמת צדק במאמר הנזכר לבאר²⁵, שזהו מה
שכתוב¹⁹ בהמשך הפסוק "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה (הינו
שהתבוננות במרום מלמדת על גדלות ה') המוציא במספר צבאם,
הקדוש-ברוך-הוא מוציא את הכוכבים הנראים במרום יום יום באותו מספר
ויש מספר גדול מאד של כוכבים
בשמים והינו, שפבת התחלקות
ורבוי הנבראים מהאין-סוף
ברוף-הוא הפשוט, הקדוש-
ברוך-הוא בעצמו הוא 'פשוט' כמובן
זה שהוא מציאות אחת 'פשוטה', לא
מורכבת, לא מוגדרת ולא 'מצויירת'.
ובקבלה וחסידות עוסקים באריכות
בשאלה איך נוצרו ונבראו מהאחדות
הפשוטה מספר רב של נבראים שונים
זה מזה ומחלוקים זה מזה בדרגות
ורמות רבות ושונות. ומבואר שהסיבה
היא לפי שנמשכו על-ידי
עשר ספירות, האור האלוקי
האינסופי הפשוט ירד מלמעלה למטה
דרגה אחרי דרגה עד שהתלבש בעשר
ספירות של אורות המלוכשים בתוך
כלים באופן כזה שכן תהיה התחלקות
והגדרה, כך שהחכמה היא חכמה ולא
חסד, והחסד הוא חסד ולא חכמה וכן
הלאה פי לענין זה ספירות הוא
מלשון מספר (פנ"ל),
להיותן בחינות שונות שיפול
עליהן המספר כיון שהאור
האלוקי בא בספירות בהתחלקות וכל
ספירה שונה ומיוחדת משאר הספירות,
לכן אפשר לספור ולמנות את הספירות כל אחת בפני עצמה.
אחת, וגבורה בחינה שנית וכו', ולכן בגלל התלבשות האור
האלוקי בספירות שונות וחלוקות זו מזו נמשך מזה על ידי ירידת האור
המחולק מדרגה לדרגה רבוי והתחלקות הנבראים ואין זו סתירה לכך
שאור אין-סוף בעצמו הוא אחדות פשוטה.
וזהו כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך¹⁸, הכתוב אומר שהמביט
בשמים, רואה את המעשה שהקדוש-ברוך-הוא עשה באצבעותיו, כביכול,
והדיוק "מעשה אצבעותיך" רומז להתלבשות האור האלוקי בעשר ספירות
שונות כמו המחלק דבר שמבדיל בין חלקיו השונים או פתב
אותיות שונות זו מזו, שמבטא את ההבדל בין אות לאות שהיא
על-ידי האצבעות, שהן האיבר בגוף שבאמצעותו נעשית פעולת
ההבדלה והחלוקה בין דברים שונים וכך גם בנמשל באלוקות, והן העשר
ספירות שהן במספר עשר אצבעות כו' וכיון שמספר האצבעות,

25) אוה"ת שם ע' א'תתכד. וראה גם סה"מ תרל"ח שם (ע' סז ואילך). 26) במדבר"ר פ"ב, יג. 27) וישלח לב, יא. 28) ראה תניא אגה"ק ס"ב.